

Η ΑΡΧΑΙΑ ΤΡΑΓΩΔΙΑ:

Το θέατρο στην Αρχαία Ελλάδα αποτελεί κορυφαία εκδήλωση του Πολιτισμού και της Δημοκρατίας της. Αυτές οι δύο μεγάλες πανανθρώπινες εκφράσεις έδωσαν την μεγάλη και μοναδική ανά τους αιώνες ώθηση στο αρχαίο δράμα, αφού αυτό προϋποθέτει ελεύθερο διάλογο και αντιπαράθεση διαφορετικών απόψεων.

Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην αισθητική μορφή της τραγωδίας με τη γλώσσα, τα μέτρα, το ύφος, τα σχήματα λόγου, τη μουσική και το χορό, στοιχεία που κατανέμονται αρμονικά στα ανάλογα μέρη (διαλογικά και χορικά). **Αποτελεί, εξάλλου, η τραγωδία ένα νέο είδος, στο οποίο δεν απαγγέλλεται αφηγηματικά μια ιστορία, αλλά αναπαριστάται.**

Οι θεατές νιώθουν οίκτο και συμπόνια για τα παθήματα των ηρώων και τους κυριεύει αγωνία και φόβος για την τύχη τους, αλλά και φόβος μήπως κι οι ίδιοι βρεθούν κάποτε στην ίδια θέση. Όταν στο τέλος η σύγκρουση των ηρώων με τη μοίρα τους ή τη θεία δίκη τους λυτρώνει ή τους συντρίβει, εξυψώνοντάς τους όμως ηθικά, οι θεατές, με τους αισθητικούς τρόπους της τέχνης και με μια ομοιοπαθητική διαδικασία, καθαίρονται (καθαρίζονται ψυχικά, ανακουφίζονται, λυτρώνονται, εξαγνίζονται), εκτιμούν την ηθική δικαίωση του ήρωα ή την αποκατάσταση της ηθικής τάξεως και φεύγουν από το θέατρο ψυχικά ήρεμοι, πνευματικά ανώτεροι και συνειδησιακά ελεύθεροι.

Греческая трагедия:

Театр в Древней Греции является вершиной проявления культуры и демократии. Эти два великих универсальных выражения дали большой, уникальный импульс античной драме во все времена, так как это требует свободного обсуждения и противостояния различных точек зрения.

Особое внимание уделяется эстетической форме трагедии с помощью языка, действия, стиля, фигуры речи, музыкальных и танцевальных элементов, которые гармонично распределяются в соответствующих частях (диалоги и хоровые части). При этом, следует обратить внимание на то, что трагедия является совершенно новым видом, в котором действие не повествуется, а воспроизводится.

Зрители испытывают жалость и сострадание к страданиям героев, их переполняет страх относительно того, вдруг они окажутся в такой же ситуации. Когда в конце конфликта с героями судьба или божественное испытание приводит их к катарсису или уничтожает их, вознося их морально, зрители, с помощью эстетических приемов искусства и путем гомеопатических процессов, постигают очищение (очищаются душевно, испытывают облегчение, искупление, очищение), оценивают моральное оправдание героя или восстановление морального порядка и покидают театр психически спокойными, духовно превосходящими и совестно свободными.

Ο ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ (485-406 π.Χ.):

Ο ποιητής του πάθους. Ο άριστος Δραματουργός, ο επί σκηνής φιλόσοφος. Ο τραγικότερος των ποιητών. Ο Ευριπίδης καθηλώνει διαχρονικά τους θεατές, τους συγκινεί και τους συγκλονίζει με την τραγικότητα, την ευαισθησία, την ανθρωπιά και την ανταπόκριση των χαρακτήρων στην πραγματική ζωή του καιρού του. Επηρεασμένος απ' τους σοφιστές, πίστευε στη σχετικότητα των κοινωνικών συμβάσεων και αξιών και τις αντιμετώπιζε με κριτική διάθεση. Τα ανθρώπινα πάθη, ο αγώνας ενάντια στην αδικία και στη βία, η θρησκοληψία, η θέση της γυναίκας, η ελεύθερη βούληση και η ανάληψη της ευθύνης αποτελούν βασικά του θέματα. Αποτέλεσε πρότυπο για τους μεγάλους, μετέπειτα, δραματουργούς από τον Ρωμαίο Σενέκα ως τους νεότερους Σαίξπηρ, Ρακίνα, Σίλερ, Γκαίτε κ.λπ.

Ευριπίδ (485-406 до н.э.):

Поэт страстей. Безупречный, величайший Драматург, на сцене философ. Считается самым трагичным среди трагиков. Еврипид завоевывает и охватывает своего зрителя во все времена, поглощает своей чувствительностью, трагичностью, гуманностью и соответствием своих героев/характеров к реальной жизни героев своего времени. Будучи под влиянием софистов, он критически относился к актуальности социальных ценностей и конвенций. Человеческие страсти, борьба против

несправедливости и насилия, фанатизм, суеверие, положение женщины в обществе, свобода воли, принятие ответственности – вот ключевые темы, занимающие поэта. Он стал образцом для более поздних драматургов, начиная с Сенеки и заканчивая более «молодыми», таких как Шекспир, Расин, Шиллер, Гете и т.д.

Ειδικά σε θέματα δικαιοσύνης και ηθικής τάξεως, ο Ευριπίδης ήταν αμείλικτος, αδιάλαχτος, καυστικός και είρων, χωρίς να νοιάζεται για τις αντιδράσεις των άμεσα θυγομένων. Είναι αγνωστικιστής και δεν διστάζει να στηλιτεύσει τα ανθρωπομορφικά ελαττώματα των δώδεκα θεών, τα οποία ποτέ δεν δικαιολογούσε και ούτε αποσιωπούσε. Ο λόγος του αποτελεί καταπέλτη για τους φιλόδοξους και λαοπλάνους πολιτικούς, τους θεομπαίχτες μάντεις, τις λαϊκές δεισιδαιμονίες, τις κοινωνικές αδικίες, τους μικρόψυχους, τους εγωιστές και τους συμφεροντολόγους. Προβάλλει, όμως, πανανθρώπινες αρετές όπως τη μητρική αρετή, την αφοσιωμένη φιλία, την αδελφική αλληλεγγύη, τη θυσιαστική προσφορά, τη συζυγική αφοσίωση και τη δικαιοσύνη. Εκτιμά ιδιαιτέρως τους ανθρώπους του μόχθου και προπάντων τους γεωργούς. Επειδή όλα σχεδόν τα έργα του παραστάθηκαν κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού Πολέμου, καταδικάζει σε κάθε ευκαιρία τον πόλεμο και τα δεινά του και καταφέρεται εναντίον των απανταχού Ιμπεριαλιστών.

Особенно в вопросах справедливости и морали, Еврипид был неумолим, категоричен, несгибаем, резок и ироничен, не заботясь о реакции людей, непосредственно пострадавших его критики. Он агностик и не стесняется разоблачать антропоморфные недостатки двенадцати богов, которые никогда не оправдал и о которых не умалчивал. Его слово является катапультой для популистов и амбициозных политиков, шарлатанов прорицателей, народных суеверий, для социальной несправедливости, для мелочности, для эгоистичных и алчных людей. Своими текстами он утверждает вечные всечеловеческие ценности и добродетели, как материнская добродетель, преданная дружба, братская солидарность, жертвенное самоотвержение, супружескую верность, преданность и справедливость. Он особо

ценит трудящихся и, прежде всего, крестьян, при этом он плохого мнения о спортсменах. Поскольку все его пьесы были представлены во время Пелопоннесской войны, при каждом удобном случае он осуждает войну и страдания, нападая и разоблачая империалистов.

Πολιτικές και αντιολιγαρχικές είναι όλες σχεδόν οι τραγωδίες του Ευριπίδη, που παίχτηκαν —«διδάχτηκαν»— την εποχή του «Πελοποννησιακού Πολέμου». Ήταν μια μαχητική πνευματική φωνή αντίστασης στον πολύχρονο πόλεμο με την Σπάρτη για την υπεράσπιση της Αθηναϊκής δημοκρατικής πατρίδας του, τη μεγαλοσύνη της και για τη σωτηρία των δημοκρατικών Αθηναϊκών θεσμών, ενάντια στον ολιγαρχικό επιδρομέα της Σπάρτης.

Все трагедии Еврипида, которые были представлены во время Пелопоннесской войны (431-404 до н.э.) несут антиолигархический характер. Это был его духовный голос сопротивления многолетней войне со Спартой в пользу защиты Афинской демократии-родины, в пользу защиты ее величия, за спасение афинских демократических институтов, против захватчика олигархической Спарты.

ΤΡΩΑΔΕΣ (415 π.Χ.)

Η Τροία κυριεύθηκε και οι Έλληνες ετοιμάζονται να επιστρέψουν στις πατρίδες τους. Ο Ποσειδώνας, όμως, και η Αθηνά συμφωνούν να καταστρέψουν τον στόλο τους, επειδή η Τροία ήταν η ιερή πόλη του Ποσειδώνα και επειδή ο Αίας από την Λοκρίδα, βεβήλωσε το ναό της Αθηνάς, βιάζοντας μέσα σε αυτόν την Κασσάνδρα.

Οι γυναίκες του βασιλικού οίκου δώθηκαν με κλήρο ως δούλες στους αρχηγούς των Ελλήνων και το μέλλον τους προβλέπεται δυσοίωνα και ταπεινωτικό. Ήδη η κόρη της βασίλισσας Εκάβης, η Πολυξένη, θυσιάστηκε στον τάφο του Αχιλλέα και ο Αστυάνακτας, γιος της γυναίκας του Έκτορα, της Ανδρομάχης, καταδικάστηκε να ριχτεί από τα τείχη. Οι Έλληνες πυρπολούν την Τροία και ετοιμάζονται να αποπλεύσουν, χωρίς να γνωρίζουν την τραγική μοίρα που τους επιφυλάσσουν οι θεοί.

ТРОЯНКИ (415 до н.э.)

Троя была завоевана, и греки готовятся вернуться домой. Однако Посейдон (Нептун) и Афина соглашаются уничтожить их флот, потому что Троя была священным городом Посейдон, а Аякс из Локриды осквернил храм Афины, изнасиловав в нем жрицу Кассандру.

Женщины королевского дома даны по жребию в рабство предводителям греков и их будущее весьма мрачное и унижительное. Дочь королевы Гекубы, Поликсена, принесена в жертву на гробнице Ахилла, а Астианактас, сын Гектора и его жены Андромахи, приговорен к смерти (его выбросят из стен замка). Греки подожгли Трою и готовятся выплыть, не зная какую трагическую судьбу им уготовили боги.

Η πρόθεση του ποιητή στις Τρωάδες είναι εμφανής. Η καταδίκη της αυθαιρεσίας και της απανθρωπιάς των κατακτητών και γενικότερα του πολέμου. Η αποκάλυψη και καταγγελία της εξουσίας, που ρυθμίζει αχαλίνωτα και ανενδοίαστα, για τα δικά της συμφέροντα, τις τύχες των

εξουσιαζόμενων. Του ισχυρού εναντίον των αδυνάτων, που προκαλεί την καταστροφή, τον πόνο, το θρήνο αλλά και την εξέργηση, την αντίσταση, την κατάρα, το ανάθεμα και τέλος την επανάσταση.

Намерение поэта проявляется в «Троянках». Осуждение произвола и бесчеловечных завоевателей и войны в целом. Разоблачение и осуждение власти, управляющей судьбами находящихся под нею необузданно и недобросовестно, с учетом своих собственных интересов,. Осуждение сильного против слабого, который вызывает разрушение, боль, скорбь, но и восстание, сопротивление, проклятие, предание анафеме и, в итоге, восстание, революцию.

Η αλύπητη εξόντωση του πλυθησμού της Τροίας, η γενοκτονία με την δικαιολογία ότι στο μέλλον θα μπορούσε να κινηθεί ένα παιδί εναντίον του κατακτητή και να βλάψει τα συμφέροντα του, η ολοκληρωτική σφαγή των αντρών και η υποδούλωση των γυναικών, που τις μοιράζονται οι ηγέτες των συμμάχων σαν λάφυρα, η ανατριχιαστική αυτή όψη των συμφορών του πολέμου προσφέρεται ωμά από τον Ευριπίδη στα μάτια των Αθηναίων θεατών του αμέσως ύστερα από την σφαγή των αντρών και την υποδούλωση όλου του πλυθησμού της Τροίας.

Безжалостное уничтожение населения Трои, геноцид на том основании, что в будущем ребенок может наступить против оккупанта и нанести ущерб его интересам, тоталитарное резня мужского населения и порабощение женщин, которых впоследствии разделили между собой лидеры союзников в качестве добычи, жуткое зрелище бедствий войны преподносится поэтом в «сыром» виде афинским зрителям сразу после убийства мужчин и порабощения всего населения Трои.

Αυτή η θαυμάσια δομημένη τραγωδία, που έχει αφεθεί επίτηδες χωρίς σαφές τέλος, όπως και τόσα άλλα έργα του Ευριπίδη, δεν περιέχει φανερές παρεμβάσεις των θεών και η τύχη πολύ λίγο αναφέρεται. Στηριγμένη

αποκλειστικά πάνω στην ανθρώπινη – η την απάνθρωπη – δράση, αποτελεί ένα είδος αντικειμενικής, αλλά γεμάτης πάθος επιχειρηματολογίας γύρω από τον πόλεμο, το αποτρόπαιο αυτό έδαφος, που γεννά μια δίχως ρίζες υπεροψία του πνεύματος, για να μετατραπεί μετά – όταν το πνεύμα εξασθενίσει – σε τάφο του.

Это чудесно структурирована трагедия, которая была оставлена намеренно без четкого конца, как и многие другие произведения Еврипида, не содержит явные вмешательства богов и судьба-рок упоминается незначительно. Основана исключительно на человеческие – и бесчеловечные – действия/поступки, она является своего рода объективной и страстной аргументации против войны, против того извращенного ужаса, рождаемого беспочвенным высокомерием духа, который, когда этот высокомерный дух ослабевает, война превращается в его могилу.

ΤΟ ΑΝΕΒΑΣΜΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ – Η ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ.

Το ανέβασμα, η σκηνοθεσία της τραγωδίας από εμένα, έχει αυστηρά κλασική μορφή, σεβόμενος τη μέγιστη ιστορική και πολιτιστική παρακαταθήκη του Ευριπίδη, με αξεπέραστες αξίες ανά τους αιώνες μέχρι σήμερα.

Κατέβαλα προσπάθεια, με την υποκριτική διδαχή, τη σκηνοθεσία, τη σημαντικότητα της ύπαρξης της κινησιολογίας του χορού, των κλασικών και ρεαλιστικών -για την εποχή τους- κοστούμιών, την υποβάλουσα με ανάλογα όργανα μουσική συνοδεία των τραγικών αφηγήσεων και καταστάσεων του Ευριπίδη, έτσι ώστε οι θεατές να κατανοήσουν, να αφομοιώσουν να επικοινωνήσουν με τα αμεσότερα δυνατά συναισθήματα και με τις διαχρονικές, πανανθρώπινες αξίες του ποιητή, που τόσο επίκαιρες είναι και σήμερα, στην πολυτάραχη και επικίνδυνη για τον πλανήτη εποχή μας.

Постановка пьесы – режиссура.

Постановка и режиссура трагедии мною носит строго классический характер, относясь с уважением к величайшему по значимости историческому и культурному наследию Еврипида, носящему непревзойдённые во все времена и по сей день идеи.

Я постарался, применяя актерские приемы, режиссуру, используя значение существования хора и его сценодвижение, классические и реалистические, для нашего времени, костюмы, музыку, при применении соответствующих инструментов и музыкального сопровождения трагических повествований и ситуаций Еврипида, чтобы зрители поняли, освоили и приобщились к сильнейшему эмоциональному накалу, к вечным, всечеловеческим ценностям поэта, столь актуальным в наше столь бурное и опасное для нашей планеты время.

Τα μηνύματα του τραγικού ποιητή πρέπει να περάσουν αβίαστα και να ριζώσουν στις ψυχές των θεατών και να τους πείσουν πως όλοι μας είμαστε υπεύθυνοι για τα μεγαλύτερα αγαθά του ανθρώπου, για την ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ και την ΕΙΡΗΝΗ.

Посылы трагического поэта должны постичь зрителей непринужденно и запустить свои корни в их душе, убедить их в том, что все мы несем ответственность за самые великие благодетели человека, за СВОБОТУ и МИР.

Με κάθε εκτίμηση, Φιλικότατα,
 Άγγελος Σιδεράτος,
 Σκηνοθέτης.

С уважением и с дружественными пожеланиями,
 Ангелос Сидератос,
 режиссер